

imel malo časa, kolesaril pod Šmarno goro in malo plezal po Turncu, kadar sta se s sinom pripravljala na resnejšo turo, sta ure dolgo, kot pravi, visela v Turncu, zdaj pogosto hodi ali teče na Mostec v Šišenskem hribu, na Polhograjsko Grmado ali na Tošč. Te spomladanske dni je že bil na Kriški planini, na Kravcu, Begunjsčici in Tolstem vrhu, ko se je pripravljala na svoje prvo letošnje plezanje.

»Poleti pa bom skoraj gotovo spet šel v Severno triglavsko steno,« pravi Zoran Komac, »in - tako kot skoraj vsako leto - preplezal vsaj Slovensko, če že ne kakšno težavnejšo smer. To bo tudi spomin na plezanja v tej steni pred leti in desetletji: včasih je bilo v Severni steni ob koncih tedna karseda živahno, zadnjih deset let pa je stena skoraj prazna. Toda kljub nehva-

ležnim primerjavam moram vendarle povedati svoje mnenje: Severna stena je seveda nekaj čisto drugega kot, na primer, Dovžanova soteska; ko je v slednji mokra skala, gredo plezalci preprosto domov, ko pa si enkrat v Severni triglavski steni, ne moreš tako hitro ven. Včasih je prihajalo tudi veliko tujcev, zdaj pa menda raje hodijo v Dolomite, ker so naše gore preveč krušljive.«

Tak je Zoran Komac, nečak kralja trentarskih gorskih vodnikov Jožeta Komaca-Pavra: stric je hodil po gorah iz veselja in zaradi denarja, nečak samo iz veselja. To je edini Zoranov konjiček, ki ga bo izpregel, brž ko bo ugotovil, da bi ga lahko vrgel iz sedla. Do takrat, upa, se bo v njegovem zvezku nabralo še precej plezalnih tur.

ALI NE BI VELJALO POENOTITI OZNAK PLANINSKIH TOČK?

## ZIGI RAZLIČNIH OBLIK

**BOŽO JORDAN**

Planinski vestnik je leta 1923 zapisal kratko notico o planinskih žigih. Takole razlaga ata **Knafelc**: »Preteklo leto sem oskrbel za vse ‚domove‘ četverooglate žige, da se ločijo od ‚koč‘ z ovalnimi. Ker smo imeli in morda še imamo obsežne ‚domove‘ in skromne ‚koče‘, naj se tudi po barvi in žigih ločijo. Domovi naj uporabljajo četverokotne žige in rdečo barvo. Koče pa uporabljajo ovalne žige z vijoličasto barvo. Le Triglav sme imeti poseben žig in rdečo barvo.«

Že takrat se je jezil na neenotnost poimenovanja: na žigu je pisalo eno, na tabli pa drugo. Navedel je tudi primere.

Pa je danes kaj drugače?

Danes imajo domovi in koče (zavetišča, bivaki) različne žige tako po obliki kot po zapisu. Večina žigov je vijoličaste barve. Le vse postojanke, ki so na transverzali od Maribora do Kopra, imajo žige ovalne oblike. Zasavska planinska pot ima okroglo, Šaleška tudi, vendar z veduto šaleškega gradu, Sevnška pot pravokotne, Savinjska ovalne in trikotne, enako pot po Vinski gori, planinska pot Ljubljana-Zagreb stilizirane (romb), Ljubljanska mladinska pot četverokotne z zmajčkom - in še bi našli primerov.

Za postojanke naj bi morda le ostal četverokoten žig te ali one barve, ker tudi maperji zaznamujejo to na karti s pravokotnikom. Za razliko naj bo žig postojanke na transverzali ovalen, kot je bil do sedaj.

Sedaj se spreminja naša Slovenska planinska pot. Morda bodo potrebni novi žigi, pa se bodo odločili za enotne po obliki, vsebini, barvi. Tehniki bi temu rekli, da so standardizirani po

kakem pravilu ali dogovoru Komisije za pota pri PZS.

Zapisano pa ni nič o trikotnih žigih, ki so danes na vrhovih - ne o obliki, ne o barvi. Morda jih takrat še ni bilo toliko. Zato bi bilo zanimivo ugotoviti, kdaj se je to začelo. Ti žigi naj bi ostali trikotni, ker je trikotnik več ali manj oznaka vrha na karti (po enem izmed ključev je trikotnik s piko oznaka za triangulacijsko točko). Kako je zapisano ime vrha, višine in še kaj, je ostalo različno.

Naj bo različno, saj je bilo že zdavnaj zapisano: »Turisti radi pritiskajo žige na razglednice ali jih drugače zbirajo.« Le kaj je mislil ata Knafelc z zadnjim delom stavka? So bili že takrat zbiralci žigov, ne samo odtisov žigov?

Samo bežen pregled planinskih pozdravov, opremljenih s štampiljkami: četverokoten žig ima Ruška koča (za transverzalo), Koča pod Ojstrico, Tržaška koča na Doliču (zelen), kot so tudi poštni žigi. Zadnji pozdrav iz koče v Grohotu (tako mi je zapisal Solčavan **Valent Vider**, »grem v Grohot« in ne trmasto »na Grohat«) ima pravokoten žig (1462 m, vijoličen, transverzalen brez višine). In Savinjska podružnica SPD, ko je vložila prošnjo za denarno podporo za markiranje poti čez Lipo, je imela ovalnega (1909).

Kazalo bi poenotiti še višine. Velik prispevek k temu je že **Dobnikov** vodnik po naših planinskih postojankah za koče. Za vrhove pa bi našli zapisane višine morda v Atlasu Slovenije ali na kartah, ki jih bo izdelala naša geodetska služba, ko bo sprejet zakon o njej. Sicer smo pa pri prepisovanju in zapisu pripomb o teh premalo pozorni, ker so marsikje brez potrebe zapisane napačne številke.